

УДК 338.4+005.4+008+001.18

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Студ. С.В. Гулевич, МгЗОА(н)-16л
Науковий керівник доц. Г.О. Тарасова
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Проаналізувати існуючі визначення поняття ризик та обґрунтувати сутність управління ризиками в умовах економічної нестабільності.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес управління ризиками в умовах економічної нестабільності. Предметом дослідження є теоретичні наукові положення управління ризиками в умовах економічної нестабільності.

Методи та засоби дослідження. Під час опрацювання матеріалу для написання тез були використано: абстрактний аналіз - для дослідження сутності економічної нестабільності, системний та порівняльний – для аналізу та обґрунтування сутності управління ризиками в умовах економічної нестабільності.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. В роботі адаптовано визначення поняття «ризик» та «управління ризиком» до використання в умовах економічної нестабільності.

Результати дослідження. В умовах політичної й економічної нестабільності ступінь ризику значно зростає. У сучасних умовах розвитку економіки України проблема посилення ризиків дуже актуальна, що підтверджується даними про ріст збитковості підприємств промисловості. Система ринкових відносин об'єктивно зумовлює існування ризику в усіх сферах господарської діяльності. Ринкове середовище вносить в діяльність підприємств елементи невизначеності і поширює низку ризикових ситуацій, які виникають при присутності конкретних умов та обставин. Ризикові ситуації формують умови для існування і реалізації економічного ризику, з яким в процесі своєї діяльності зіштовхуються практично всі підприємства. Більшість управлінських рішень підприємства приймається в умовах невизначеності та економічного ризику. Щоб вижити підприємствам потрібно не уникати ризику, а вміти правильно оцінювати його ступінь і безпосередньо управляти ним з метою обмеження. Підприємствам необхідні своєчасне врахування факторів ризику при прийнятті управлінських рішень; кваліфікована організація процесу управління ризиковою ситуацією, що спрямована на забезпечення адаптації діяльності підприємства до мінливих умов зовнішнього та внутрішнього середовища.

В економічній літературі спостерігається неоднозначність у трактуванні, властивостей і елементів ризику, у розумінні його змісту, співвідношення об'єктивних і суб'єктивних сторін. Розмаїтість думок про сутність ризику пояснюється, зокрема, багатоаспектністю цього явища, практично повним його ігноруванням в існуючому господарському законодавстві, недостатнім використанням у реальній економічній практиці й управлінській діяльності. Крім того, ризик - це складне явище, що має безліч не співпадаючих, а іноді протилежних реальних основ.

Отже, ризик - це складне явище, що має безліч незбіжних, а іноді протилежних реальних основ. Це обумовлює можливість існування декількох визначень понять ризику з різних точок зору.

Таким чином, категорію "ризик" можна визначити як небезпека втрати ресурсів чи недоодержання доходів у порівнянні з варіантом, що розрахований на раціональне використання ресурсів.

Під об'єктом ризику розуміють економічну систему, оцінити ефективність її умови функціонування якої на перспективу у вичерпній повноті і з необхідною точністю неможливо.

Ризик – це небезпека, можливість збитку чи втрат (зі словника Вебстера); "можливість небезпеки" чи "дія на удачу в надії на щасливий результат" (Ожегов С.І. (словник)); ймовірність виникнення збитків чи недоодержання доходів у порівнянні з прогнозованим варіантом (Хохлов Н.В.); ступінь невизначеності одержання майбутніх чистих доходів (Морган Дж.П.); шанс несприятливого результату, небезпека, погроза втрат і ушкоджень (Бланк І.А.); ймовірність втрати цінностей (фінансових, матеріальних товарних ресурсів) в результаті діяльності, якщо обстановка й умови проведення діяльності будуть мінятися в напрямку, відмінному від передбаченого планами і розрахунками (Балабанов І.Т.).

Найбільш прийнятним є визначення Вітлінського В.В. та Маханець Л.Л. - економічна категорія, яка відображає характерні особливості сприйняття зацікавленими суб'єктами економічних відносин об'єктивно наявних невизначеності й конфліктності, іманентних процесам цілепокладання, управління, прийняття рішень, оцінювання, що обтяжені можливими загрозами і невикористаними можливостями.

В умовах України є своя специфіка причин виникнення ризику. Тут на перший план виступають: необов'язковість і безвідповідальність суб'єктів господарювання усіх видів; суперечливість законодавства; високий рівень інфляції; відсутність реального господарського права; недієздатність правоохоронних органів; перевага політичних інтересів над економічними; роздутий управлінський апарат; нестійке податкове законодавство.

Висновки. Таким чином, ризик є економічною категорією, яка відображає невизначеність, непевність та незнання в економічних відносинах і включає особливості їх сприйняття суб'єктами господарювання.

При цьому ризик визначається як поєднання трьох базових елементів: події, яка пов'язана з виробничо-господарською діяльністю суб'єкта господарювання; ймовірності її появи; наслідків, які завжди негативні для підприємства і проявляються у потенційних збитках фінансових ресурсів.

Ключові слова: ризик, управління, нестабільність, підприємство, ймовірність, аналіз.

ЛІТЕРАТУРА

1. Patricia Born, Gene Lai, Risk Management and Insurance Review, (Print ISSN: 1098-1616; Online ISSN: 1540-629).
2. Юдіна Н. В. Визначення циклічних залежностей в економіці України на основі аналізу окремих макроекономічних показників [Електронний ресурс] / Н. В. Юдіна // Економічний вісник Національного технічного університету України «КПІ». – 2016. - №13 – Режим доступу: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/download/108733/103679>.
3. Ivenko, L.I. (1992), Uroki amerikanskogo menedgmenta [The lessons of American's management], in: Mascon, M. H., Albert, M., Headwoury, F., Osnovy menedgmenta [The bases of management], Moscow: Delo, pp. 5-17.